

Motion till riksdagen 2024/25:1651

av **Lawen Redar (S)**

Upprustning av miljonprogrammet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utreda förutsättningarna för att upprusta miljonprogrammet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Upprustningsskulden vad gäller Sveriges miljonprogram är omfattande. Mer än hälften av miljonprogrammets lägenheter som byggdes mellan åren 1965 och 1974 måste renoveras. Statistiken omfattar totalt 430 000 hyreslägenheter varav 100 000 har genomgått större upprustningar. För 140 000 lägenheter är behoven skriande.[1] Ett stort hinder för den nödvändiga upprustningen är lönsamheten.

Upprustningskostnaderna riskerar att slå hårt mot hyresgäster som har begränsad möjlighet att klara av hyreshöjningar.[2] Samtidigt visar forskning svag evidens för att individer med låg socioekonomisk status tvingats flytta i samband med upprustningsrenoveringar i allmännyttan mellan år 1995 och 2019.[3]

Den sociala och hälsomässiga miljön i de utsatta områdena påverkas av fastigheternas förfall. Studier visar att barn som utsätts för undermålig ventilation och förekomst av fukt- och mögelskador löper större risk att utveckla luftvägsbesvär. Fuktskador, synligt mögel och mögellukt är vanligare i hyresrätter än i småhus eller bostadsrätter. Fukt-skador är också vanligare om familjen är trångbodd.[4]

Att utveckla bostadsbeståndet i de utsatta områdena är en fråga om jämlikhet, lika villkor och välmående för alla. Kostnaden för att rusta upp måste jämföras med alternativet. Genom ett långsiktigt arbete och uthållig finansieringslösning går det att avsevärt förbättra levnadsstandarden. Därför behövs statliga kreditgarantier för ombyggnad av det befintliga beståndet, regelförenkling för ombyggnation då krav på nybyggnationsstandard motverkar ett hållbart byggande vid upprustning av befintligt bestånd, och möjlighet till rotavdrag för hyresrätter.

- [1] Rise 2019 & NCC Rapport: Hållbar upprustning av miljonprogrammet, <https://www.ncc.se/upprustningsrapport>. Kartläggningen bygger på värdeårsförändrings statistik från SCB. Metoden undersöker värdeårsförändringar i hyresfastigheter över tid, där en större upprustning innebär att en fastighet ges ett nytt värdeår. För äldre fastigheter där värdeåret är detsamma som byggår går det då att anta att ingen omfattande djupupprustning har skett.
- [2] Hyresgästföreningen (2017) Rapport: Nyproduktion och renoveringar av hyresrätter – en för lönsam affär? <https://www.hyresgastforeningen.se/globalassets/bostadsfakta/rapporter/2017/nyproduktion-och-renoveringar-av-hyresratter--en-for-lonsam-affar.pdf>.
- [3] Borg, Ida (2024) Rapport: Vilka flyttar in när fastigheten renoveras? <https://www.sverigesallmannnytta.se/rapport-vilka-flyttar-nar-huset-renoveras/>.
- [4] Folkhälsomyndigheten (2021) Miljöhälsorapport 2021 – Barns miljörelaterade hälsa.
- [5] Hyresgästföreningen (2017) Rapport: Nyproduktion och renoveringar av hyresrätter – en för lönsam affär? <https://www.hyresgastforeningen.se/globalassets/bostadsfakta/rapporter/2017/nyproduktion-och-renoveringar-av-hyresratter--en-for-lonsam-affar.pdf>.

Lawen Redar (S)